პროლეტარებო, ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანი

КОМУНИСТ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО и ТБИЛИССКОГО КОМИТЕТОВ КП (б) ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

ბაზმოცემის 28-ე წელი

პარასკევი, 9 აპრილი, 1948 წ. № 71 (8115). ფასი 20 კაპ.

ხელმოწერილია ხელშეკრულება საბჭოთა კავშირსა და ფინეთს შორის მეგობრობის, თანამშრომლობისა და ურთიერთდახმარების შესახებ

ამ უკანასკნელი დღეების მანძილზე მოსკოვში სწარმოებდა საბჭოთა კავშირ-ფინეთის მოლაპარაკება მეგობრობის, თანამშრომლობისა და ურთიერთდახმარების ხელშეკრულების დადების საკითხზე. მოლაპარაკებაში სწარმოებდა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილის ა. ი. მიკოიანის და სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრის ვ. მ. მოლოტოვის და ფინეთის პრეზიდენტ ჯ. პაასიკივისა და ფინეთის პრემიერ-მინისტრ ა. ვ. პეკკალა სა-

დგრძელ და საგარეო საქმეთა მინისტრმა ვ. მ. მოლოტოვმა და ფინეთის პრეზიდენტის რწმუნებით პრემიერ-მინისტრმა ა. ვ. პეკკალამ [illegible]

ხელშეკრულების ხელმოწერას დაესწრნენ სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე ა. ი. ლებედევი, ფინეთის სრიმის ელჩი თავმჯდომარე ბ-ნი ჯ. ჯუნტილა, სრიმის დეპუტატები ბ-ნი ო. პილტონენი და ბ-ნი ი. სედერჰელმი, დესპანი სსრ კავშირში ბ-ნი ჯ. სუნდსტრემი, გენერლები ბ-ნი ა. ჰეინრიკსი და ბ-ნი ვ. თიონინენი და სხვები.

საბჭოთა კავშირის მხრივ დაესწრნენ სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილეები ა. ი. ვიშინსკი და ვ. ა. ზორინი, სსრ კავშირის დესპანი ფინეთში გ. მ. სავონენკოვი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროს საკრემლო განყოფილების გამგე ა. ნ. აბრამოვი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროს საკრემლო განყოფილების გამგე თ. თ. მოლოჩკოვი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროს სახელშეკრულებო-უფლებრივი სამმართველოს უფროსის მოადგილე მ. ა. ბუევი და სხვები.

ხელშეკრულების ხელმოწერისას ვ. მ. მოლოტოვმა და ბ-ნმა ჯ. პაასკივ სიტყვებით მიმართეს ერთმანეთს.

ქვემოთ მოგვყავს ხელშეკრულების ტექსტი.

ხელშეკრულება

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირსა და ფინეთის რესპუბლიკას შორის მეგობრობის, თანამშრომლობისა და ურთიერთდახმარების შესახებ

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა და ფინეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტმა, რომლებიც

მიზნად ისახავენ სსრ კავშირსა და ფინეთს შორის მეგობრული ურთიერთობის შემდგომ გვითარებას,

დარწმუნებული არიან იმაში, რომ საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირსა და ფინეთის რესპუბლიკას შორის კეთილმეზობლური ურთიერთობისა და თანამშრომლობის განმტკიცება ორივე ქვეყნის საარსებო ინტერესებს შეესაბამება,

მზედგენილობაში იღებენ ფინეთის მისწრაფებას განზე დარჩეს დიდ სახელშეწიფოთა ინტერესებს შორის წინააღმდეგობათაგან და

გამოსთქვამენ თავიანთ განუხრელ მოსურნეობას თანამშრომლობისაკენ საერთაშორისო შეკიდობისა და ეშშ-ის დაცვის ინტერესებისათვის. გათვითანეული ერების ორგანიზაციის მიზნებისა და პრინციპების შესაბამისად,

გადასწყვიტეს ამ მიზნით დაიდონ ეს ხელშეკრულება და თავის რწმუნებულებად დანიშნეს:

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა — ვიაჩესლავ მიხეილის-ძე **მოლოტოვი**, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე და საგარეო საქმეთა მინისტრი;

ფინეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტმა—**ჯუკკა პაასკივი**, ფინეთის რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი,

რომლებმაც თავიანთ რწმუნებათა გაცვლის შემდეგ, რაც სათანადო ფორმით შედგენილი და სრულ წესრიგში აღმოჩნდა, შეთანხმდნენ შემდეგზე:

მუხლი 1

იმ შემთხვევაში, თუ ფინეთი ან საბჭოთა კავშირი, ფინეთის ტერიტორიის მეშვეობით, გახდებიან ობიექტი საბზერო აგრესიისა გერმანიის ან გერმანიის რომელიმე მოკავშირე სახელმწიფოს მხრივ, ფინეთი, როგორც დამოუკიდებელი სახელმწიფოს მოვალეობის ერთგული ქვეყანა, იბრძოლებს აგრესიის მოსაგერიებლად. ამასთან ფინეთი თავის განკარგულებაში არსებულ ყველა ძალას გამოიყენებს თავისი ტერიტორიის ხელშეუხებლობის დასაცავად ხმელეთზე, ზღვასა და ჰაერში, იმოქმედებს რა თავისი საზღვრების ფარგლებში, ან ხელშეკრულებით ნაცხრ თავის განკარგულებაში დაყენებულ ტერიტორიებზე საბჭოთა კავშირის დახმარებით ან მასთან ერთად.

ზემოაღნიშნულ შემთხვევებში საბჭოთა კავშირი გაუწევს ფინეთს საჭირო დახმარებას, რის ოდენობის შესახებაც მხარეები ერთმანეთს შეუთანხმდებიან.

მუხლი 2

ხელშეკრულების დამდები მაღალი მხარეები კონსულტაციას გაუწევენ ერთმანეთს იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნულ იქნა 1-ლ მუხლში გათვალისწინებული საშიშროება თავდაპირველი საფრთხე.

მუხლი 3

ხელშეკრულების დამდები მაღალი მხარეები აღასტურებენ თავიანთ განზრახვას საჭირო ღონისძიებებში, რაც მიმართული იქნება საერთაშორისო შეკიდობისა და უშიშროების დაცვისაკენ გაეროთანხებული ერების ორგანიზაციის მიზნებისა და პრინციპების შესაბამისად.

მუხლი 4

ხელშეკრულების დამდები მაღალი მხარეები აღასტურებენ ვალდებულებას, რომელსაც შეიცავს 1947 წლის 10 თებერვალის პარიზში ხელმოწერილი საზავო ხელშეკრულების მე-3 მუხლი,—არ დასდონ რაიმე კავშირი ან მონაწილეობა არ მიიღონ კოალიციებში, რომლებიც მიმართული იქნება ხელშეკრულების დამდები მეორე მაღალი მხარის წინააღმდეგ.

მუხლი 5

ხელშეკრულების დამდები მაღალი მხარეები აღასტურებენ, რომ მათ მტკიცედ აქვთ გადაწყვეტილი იმოქმედონ თანაშრომლობისა და მეგობრობის სულისკვეთებით საბჭოთა კავშირსა და ფინეთს შორის ეკონომიური და კულტურული ურთიერთობის შემდგომი განვითარებისა და განმტკიცების მიზნით.

მუხლი 6

ხელშეკრულების დამდები მაღალი მხარეები ვალდებულებას ვიხრულებენ დაიცვან მათი სახელმწიფოებრივი სუვერენიტეტისა და დამოუკიდებლობის, ურთიერთპატივისცემის და მეორე სახელმწიფოს საშინაო საქმეებში ჩაურევლობის პრინციპები.

მუხლი 7

ამ ხელშეკრულების განხორციელება გაეროთაანეული ერების ორგანიზაციის პრინციპთა შესაბამისი იქნება.

მუხლი 8

ეს ხელშეკრულება რატიფიცირებულ უნდა იქნას და იმოქმედებს ხთი წლის განმავლობაში მისი ძალაში შესვლის დღიდან. ხელშეკრულება ძალაშია შედა სარატიფიკაციო სიგელების გაცვლის დღიდან, რაც მოხდება ჰელსინკში შესაძლო მოკლე ვადაში.

თუ ხელშეკრულების დამდები ერთ-ერთი მაღალი მხარე აღნიშნული ხთი წლის ვადის განმავლობაში ერთ წელზე ადრე უარს არ იტყვის ხელშეკრულებაზე, იგი ძალაში დარჩება ყოველი შემდგომი ხუთი წლის მანძილზე, სანამ ხელშეკრულების დამდები ერთ-ერთი მაღალი მხარე მომთხარე ხუთწლედის დამთავრებამდე ერთი წლით ადრე წერილობით არ განაცხადებს, რომ განზრახვა აქვს შეაწყვეტინოს ხელშეკრულების მოქმედება.

რის დასადასტურებლადაც რწმუნებულებმა ხელი მოაწერეს ამ ხელშეკრულებას და თავიანთი ბეჭდები დაასვეს.

შედგენილია ქ. მოსკოვში, 1948 წლის 6 აპრილს ორ ცალად, თითოეული რუსულ და ფინურ ენებზე, ამასთან ორივე ტექსტს თანაბარი ძალა აქვს.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის რწმუნებით
ვ. მოლოტოვი

ფინეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტის რწმუნებით
ჯუნო კეკკალა

ვ. მ. მოლოტოვის სიტყვა

ბატონო პრემიერ-მინისტრო, ბატონებო!

საბჭოთა კავშირსა და ფინეთს შორის მეგობრობის, თანამშრომლობისა და ურთიერთდახმარების ხელშეკრულება, რაც ხელმოწერილია დღეს, დიდძირძველ ტრადიციებს ეფუძნება. ამ ტრადიციებს საფუძველი ჩაუყარეს ლენინისა და სტალინის ხელშეკრულებებმა ფინეთის დამოუკიდებლობის შესახებ, რომელიც ცნობილია მთელ მსოფლიოში.

ამ ხელშეკრულებებმა ფინეთის ხალხს მისცა საშუალება შეექმნა დამოუკიდებელი სახელმწიფო, რომელიც ფინეთის ხალხის ნებით ჩამოყალიბდა და ფინეთის ხალხის ნებით არსებობს.

ფინეთის ხალხის ნებით ფინეთის სახელმწიფო ინარჩუნებს დამოუკიდებლობას, ფინეთის ხალხის ნებით ფინეთის სახელმწიფო ინარჩუნებს ხალხის დემოკრატიულ წყობილებას.

თბილისის 26 კომისრის სახელობის განძანათმშენებელი ქარხანა. არეშენ. ხაჭოვი მანქანების აწყობის ბიჭები ამოუშენენ მაღალკვალიფიციური ამწეოპერატორი—შ. მაისურაძე, გ. ახალაია და ი. ჩერქეზი.

ფოტო ე. გინზბურგისა და რ. გოფოროვისა.

თბილისის მრეწველობის 1948 წლის პირველი კვარტალის მუშაობის შედეგები

შეჯამებულია თბილისის მრეწველობის 1948 წლის პირველი კვარტალის მუშაობის შედეგები.

საერთო პროდუქციის გამოშვების კვარტალური გეგმა სახელმწიფო მრეწველობის საწარმოებმა შეასრულეს 101 პროცენტით. გასული წლის პირველ კვარტალთან შედარებით წარმოების ზრდა გამოიხატება 16,1 პროცენტით.

კვარტალური გეგმა თბილისის საწარმოებმა შეასრულეს: სამეწ-მასალათა მრეწველობის საქონლისმოს საწარმოებმა — 111,9 პროცენტით, ადგილობრივი მრეწველობისა — 110,3 პროცენტით, საფეიქრო მრეწველობისა — 110 პროცენტით, მსუბუქი მრეწველობისა — 105,9 პროცენტით, სოციალური უზრუნველყოფისა — 105,8 პროცენტით, საავტომობილო ტრანსპორტისა — 104,8 პროცენტით, ჯანმრთელობის დაცვისა — 101,2 პროცენტით, სატყეო მრეწველობისა — 100,3 პროცენტით, საგემოვნო მრეწველობისა — 100,1 პროცენტით.

საყაჯრო დაქვემდებარების საწარმოებმა კვარტალური გეგმა 97,4 პროცენტით შეასრულეს.

კვარტალი წარმატებით დაამთავრეს მილეწარფიული მრეწველობის საწარმოებმა, რომლებმაც გეგმა 108,8 პროცენტით შეასრულეს, და საქალაქო საბჭოს აღმასკომის ადგილობრივი მრეწველობის განყოფილების საწარმოებმა, რომლებმაც გეგმა გაანდღეს 101,6 პროცენტით.

საწარმო კოოპერაციის არტელებმა კვარტალური გეგმა 94,1 პროცენტით, ხოლო ინვალიდთა კოოპერაციის არტელებმა—101,2 პროცენტით შეასრულეს.

თბილისის სამრეწველო საწარმოთა კოლექტივები, მონაწილეობენ რა გაჩაღებულ სახრივლმაისო სოციალისტურ შეჯიბრებაში, იბრძვიან პროდუქციის გამოშვების ხარისხის თვის გეგმის ვადამდე შესრულებისათვის.

ვალდებულება უსათუოდ უნდა სრულდებოდეს

ლენინგრადელთა პატრიოტულ თაობას ბეთაურები მაღაროელები მხედრავლენ გამოეხმაურნენ. ყველა მაღაროს კოლექტივმა იკისრა ახალი ხუთწლედის ოთხ წელიწადში შესრულება. გამოდან შეჯიბრება ცალკეულ მაღაროთა შორის. გასული წლის გეგმა მარტგანეცის მრეწველობამ 102,8 პროცენტით შეასრულა, მაგრამ ვალდებულება მაინც ვერ გაანაღდა. ვალდებულების მიხედვით გეგმა 7 ნოემბრისათვის უნდა შესრულებულიყო, სინამდვილეში კი მხოლოდ 23 დეკემბრისათვის შესრულდა. ეს, რასაკვირველია, ცუდი მაჩვენებელი არაა, მაგრამ არც დიდი წარმატებაა. ერთი კვირით ადრე წლეული გეგმის შესრულება როდი უზრუნველყოფს ხუთწლეის ოთხ წლეულადში გახადიებას. ხუთწლედი ოთხ წელიწადში რომ შეესრულოთ, წლეური გეგმა 120-125 პროცენტით უნდა სრულდებოდეს. მომდინარე წელს მაღაროებმა წლიური გეგმის 103 პროცენტით შესრულება იკისრეს, ხოლო ბერიას სახელობის მაღარომ—მხოლოდ 103 პროცენტით.

უფრო დამაფიქრებელი ის არის, რომ წელს მაღაროები ამ შემცირებულ ვალდებულებასაც ვერ ანაღდებენ. მარგანეცის ტრესტმა პირველ კვარტალში ქვეყანას დაუკლო 7.850 ტონა მარგანეცი. კვარტალური გეგმა შეასრულეს მხოლოდ ლენინისა და ორჯონიკიძის სახელობის მაღაროებმა. ყველაზე მეტად ჩამორჩნენ კავკოლიჩისა და ბერიას სახელობის მაღაროები, რომლებმაც გასული წლის მეოთხე კვარტალთან შედარებით კიდევაც შეამცირეს მარგანეცის გამოღება და სასაქონლო პროდუქციის დამზადება. პირველი კვარტალი დანაკლისით დაამთავრეს აგრეთვე სტალინისა და დიმიტროვის სახელობის მაღაროებმა. არც აპრილის პირველი დღეების განმავლობაში ყოფილა ამ მაღაროებში.

ჩამორჩენის უმთავრესი მიზეზია მოცილისტური შეჯიბრებისადმი არაკონკრეტული ხელმძღვანელობა. მაგალითად, მარწან გადაწყვეტა მაღაროებში შემოეღოთ ყოფილიყო სტახანოვური განრიგით მუშაობა, მაგრამ რამდენიმე თვის შემდეგ შრომის ნაყოფიერების ზრდის ეს საუკეთესო საშუალება თითქმის დავიწყებას მიეცა.

მეორე მაგალითი. ჭიათურისა და ნიკოპოლის მაღაროელთა შორის გაჩაღებული იყო სოციალისტური შეჯიბრება. ხდებოდა დღეგამაღამა ურთიერთ გაგებაზანა, გამოცდილების გაზიარება, გეგმის შესრულების შედეგებზე მიმოწერა. მარგანეცის ამ ორი საბადოს მაღაროელთა სოციალისტური შეჯიბრება არა მარტო ურთიერთმეგობრობის კიდევ უფრო განმტკიცებას უწყობდა ხელს, არამედ ეი მარგანეცის ვაძოღების გადიდებას მძლავრი საშუალებაც იყო. მაგრამ გასულ წელს ეს საქმეც დავიწყეს.

ახლა ჭიათურაში საპირველმაისო სოციალისტური შეჯიბრება იწყება. მაღაროები, უბნები, ცეხები ახალ საწარმოო ვალდებულებებს კისრულობენ. სტახანოვცეხები სადღესასწაულო ვახტზე დგებიან. მაგრამ მარტო ვალდებულების აღება არ კმარა. მუშაობის ის ტემპი, რომელთაც ახლა ჭიათურის მაღაროები მუშაობენ, ვერ უზრუნველყოფს ხუთწლეის ოთხ წელიწადში შესრულებას. საჭიროა მუდმ გვახსოვდეს, რომ ნაკისრი ვალდებულება აუცილებლად უნდა შესრულდეს.

ჯ. ჭიოკაძე

„კომუნისტის“ საყუთარი კორესპონდენტი

გაეაუმჯობესოთ აგურის გამოწვის ტექნოლოგია

უკვე მოახლოდა მშენებელთათვის წლის ყველაზე დაძაბული მუშაობის საზღვრი. ახლა მოითხოვილება ისეთ ძირითად საქონ მასალებზე, როგორიცაა აგური, კრამიტი, გაჯი, ქირი და ა. შ. ბეგერად გაიზრდება. აგურზე მოთხოვნილება თბილისში ყოველთვისაა, მაგრამ ამ მოთხოვნილებას თბილისის აგურის ქარხნები, განსაკუთრებით ხარისხობრივი მაჩვენებლების მიხედვით, ყოველთვის წარმატებით როდი აკმაყოფილებენ. თბილისის ქარხნების მიერ გამოშვებული აგური ხშირად გაბზარულია, დეფორმირებულია. ხშირად აგური ან ზედმეტად გადამწვარია, ან გამოუწვარი, ზოგჯერ სტანდარტულ ზომაზეც ნაკლებია.

აგურის ხარისხზე გადამკვირვი მნიშვნელობა აქვს გამოწვის რეჟიმის დაცვას. საქიროა, რომ აგურის გამოსწვავ ღუმელში ქვაბახმირის ჩაყრა ხდებოდეს ყოველ 3-4 წუთში სისტემატურად 300-400 გრამის რაოდენობით. გამოწვის ტექნოლოგიის ეს მთავარი პირობა თითქმის ყველგან ირღვევა და ცეცხლფარეშები ხანძარს ჰყრიან ღუმელში 1-2 საათის ხანგამოშვებით და ნებისმიერი რაოდენობით. ეს აფერხებს ცეცხლის ალის სიძლიერეს, საწვავის უფრო მეტი რაოდენობით იხარჯება, ცეცხლი ღუმელის ყველა ნაკვეთს ვერ ხვდება, ყველა ნედლ აგურს ვერ მოიცავს და ამის შედეგად ვიღებთ დაბალი ხარისხის პროდუქციას.

პოფმანის სისტემის ღუმელში, თუნდაც იგი 22 საკანისაგან შესდგებოდეს, არ უნდა დავტოვოთ ცარიელ 2 საკანზე მეტი. ზოგან კი ხშირად ცარიელს სტოვებენ 5-6 საკანს. ეს ერთი მხრივ ამცირებს აგურის გამოშვებას, მეორე მხრივ ცარიელი საკანი ფუჭად ნთქავს სითბოს, რის გამოც იზრდება აგურის თვითღირებულება.

აგურის ხარისხს გაუმჯობესებინებს სათვის აუცილებელია ტექნოლოგიური რეჟიმის მკაცრად დაცვა. საჭიროა კვალიფიციური კადრები — ცეცხლფარეშები, ღუმელში აგურის ჩამწყობები, მეყალიბეები. ამისათვის უახლოეს დროში ყველა ქარხანასთან უნდა მოეწყოთ მოკლეკვადიანი კურსები ცეცხლფარეშების, ჩამწყობებისა და მეყალიბეების მოსამზადებლად. ეს გადაულებელი ამოცანაა, მის მოგვარებაზე ბევრადაა დამოკიდებული აგურის ხარისხის გაუმჯობესების საქმე.

ვ. ლომია

ქიმიკოს-ტექნოლოგი

გამოცდილების ტრიბუნა

სიმინდის უხვი მოსავლისათვის

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1948 წლის 21 თებერვლის ბრძანებულებით სოციალისტური შრომის გმირის წოდება მიენიჭა გორნტი ბესარიონის-ძე ჯაბუას — მახარაძის რაიონის ბერიას სახელობის კოლმეურნეობის ბრიგადირს, რომელმაც 83,02 ცენტნერი სიმინდი მიიღო 6 ჰექტარი ფართობის თვითეულ ჰექტარზე.

რა საშუალებებს იყენებს ამხ. გ. ჯაბუა სიმინდის უხვი მოსავლის მისაღებათვის? — უპირველს ყოვლისა, გაღატაკად ამხ. ჯაბუას, — ჩვენ გზრუნავთ თესლზე. გამოცდილებით ვიცით, რომ ამაეო მიწაზე ყველაზე მეტსა და უკეთესი ხარისხის მოსავალს ძძლევა დედალობრივი თეთრი სიმინდი, რომელიც, მართალია, ზედარებით გვიან შემოდის, მაგრამ სანესტეს უფრო იტანს და ზმირად 2-3 მსხვილ ტაროს იკეთებს, რომლებზეც მარცვალიც დიდი მოცულობისაა. ბრიგადა თესლზე ზრუნავს მოსავლის აღების დროიდანვე. ამ დროს ვარჩევთ ყველაზე მსხვილ (16-18 მწკრივიან) სულ და დაეზიანებელ ტაროებს, რომლებსაც ცალკე ვინახავთ სასიმინდოში. ამასთანავე ვზრუნავთ იმისათვის, რომ შენახვის პირობები მარცვლული არ დაობდეს, ან მავნებლებმა არ დაზნიანოს. სიმინდს ვფშენით კარგად გაშრობისა და გახმობის შემდეგ იმგვარად, რომ თესლად გამოყენებული ბრიგადა ნებისმიერ დროს ნებისმიერ ნაკვეთს ნებისმიერ ადგილზე გადაიტანოს. ამის შემდეგ თესლს ვამოწმებთ ლაბორატორიაში და ვიღებთ მისი ვარგისიანობის დამდასტურებელ სახეობას.

მიწის მომზადებაზეც წინასწარ გზრუნავთ. ადგილის დაკაობების თავიდან ასაშორებლად შემოდგომაზე ამ ნაკთარში ვაკეთებთ ადგილის დაქანების მიმართულებით თითო მეტრის სიღრმის თხრილებს ერთმანეთისაგან 25-30 მეტრის დაშორებით. ამ თხრილებს ვუკეთებთ გვერდითი შტოებსაც, — 40-50 სანტიმეტრის სიღრმის თხრილებს. ნაკეთს ვხნავთ ერთ კვალად ზამთრის თვეებშიე ან ადრე გაზაფხულზე 20 სანტიმეტრის სიღრმეზე. ეს ხელს უწყობს მიწის დაშლა-გაფხვიერებას, საკეთი ნივთიერებები გამდიდრებას და მაგნებულის მოსპობას. მოხვნის შემდეგ თხრილებიდან ჩაკეთილ მიწას დაეფარებელ ვიღებთ.

მარტში ნაკეთს დასთესად მომზადების მიზნით ვხნავთ მეორედ, პირველად მოხნულის გარდიგარდმო, მაგრამ უფრო ზერელედ, 14 სანტიმეტრის სიღრმეზე.

თესვას ვიწყებთ 10 აპრილიდან (ზოგჯერ უფრო ადრეც) და ვამთავრებთ მოკლე დროში (არა უგვიანეს 1 მაისისა). თესლს ჯოჯოხეთ წინასწარ შეწმაღვის შემდეგ, მომბეული, ჰექტარზე 50 კილოგრამს და მიწას მაინნე ვფენთ 12 სანტიმეტრის სიღრმეზე, შემდეგ კი ორმაგად ვფარცხავთ ისე, რომ კარგად გაფხვიერდეს და გასწორდეს. თესვის დამთავრების შემდეგ როგორც მთავარ, ისე გვერდითა სწრეტ არხებს სამოლოდ ვასუფთავებთ, ვშენებით ჩაყრილი მიწისაგან, ამასთანავე ვაკეთებთ ნაკვეთის ბოლოებში ნაწილობრივ ჩაჭრილ ორმოებს, რომლებიც

იროდიონ ევდოშვილის ჩაჩუეი ლექსებისა და პოემების გამოცემის გამო

იროდიონ ევდოშვილი XX საუკუნის, საბჭოთა რევოლუციამდელი ქართული მწერლობის ერთ-ერთი ფრიად თვალსაჩინო წარმომადგენელია. საბედნიეროდ ევდოშვილის თხზულებათა გამოცემით. წელს გამოვიდა შალვა რადიანის რედაქციითა და წინასიტყვაობით. ამ ავტორის რედაქციითა და წინასიტყვაობით ევდოშვილის ნაწერების სრული კრებული პირველად გამოვიდა 1935-37 წლებში. შალვა რადიანს წინამძღოლობა მუშაობა აქვს გაწეული იროდიონ ევდოშვილის ნაწარმოებთა შეკრებისა და გამოცემისათვის. ჩვენ ამ შემთხვევაში მხოლოდ ერთ გარემოებას გვინდა მივაქციოთ ყურადღება. პირველი გამოცემის წინასიტყვაობაში შალვა რადიანი იროდიონ ევდოშვილის შემოქმედების „მეორე პერიოდს“ ამგვარად ახასიათებდა:

„ი. ევდოშვილმა ჯერ შესძლო დაეძლია თავის წერილ-პუბლიცისტიკაში ესაილეური ბუნება და გადასულიყო რევოლუციური პროლეტარიატის პოზიციებზე...

1907 წელს — ამ პოლიტიკური და სოციალური რეაქციის დროს, როცა ფეხზედ მუშათა კლასის მოკიდებაში ნაწილობრივ შესუსტდა, როცა სოროკში მიმალული ბნელი ძალები გამოცხადნენ დღის სინათლეზე და ყოველი პრიდან ეირიხები მიეტაკნენ მუშათა კლასზე — აი ამ დროს ეხედავთ ი. ევდოშვილს რევოლუციური საქმის ბერგების ბანაკში. ეს გუშინ რევოლუციის თანამებრძოლი, ეხლა წინ მოუძღოდა ბურჟუაზიულ ნაციონალისტურ ინტელიგენციას...

გარდა იმისა, რომ მეორე პერიოდში ი. ევდოშვილი უახლოესად ბურჟუაზიულ ნაციონალისტურ ფენებს, ამავე დროს თავის შემოქმედებით იგი ხდება ანტირევოლუციური ძალების საყვარიდან რევოლუციურ-მებრძოლ მასების წინააღმდეგ“) (ბაზი ნაწილი ს. ჭ.).

ახალი გამოცემის წინასიტყვაობაში აჭ. რადიანი სრულიად საწინააღმდეგოს ამბობს რეაქციის პერიოდის ქართული მწერლობის: „ლიტერატურულ ცხოვრებაში დიდი გამაქანი მიეცა დეკადენტობის ნაირსახეობებს. დეკადენტობა იყო ჩირდაჩირი რეაქციაზე ლიტერატურის ლიტერატურის წინააღმდეგ. რეალისტების დეზორგანიზებს დეკადენტობის პირის „პოეტური ირისტოკრატიზმი“, რწმენას ცხოვრებისადმი, ოპტიმიზმს — პესიმიზმი, მისტიკიზმს; ავადმყოფურმა სუბიექტივიზმმა, ნიცშეანური „ზეკაცის“ იდეამ და ცხოვრების უგულებელობის კულტმა დაიჭირა გაბატონებული მდგომარეობა რეაქციულ ლიტერატურულ წრეებში“. ამის შემდეგ ამბ. რადიანი ასკვნის: მრავალი ქართველი მწერალი დეკადანსის გამოშხატველმა ლიტერატურულმა მიმართულებამ ვერ ააცილინა რეალისტური მწერლობის გზას და მათი ლიტერატურული შემოქმედება პირველი რეველუციის იდეების ზეგავლენით მიმდინარეობდა. „ი. ევდოშვილსა, — გვაგონებს იგი, — და ნაწილობრივ სულიკოსა და ილალო თავისუფალი ადამიანის. იგი თავისი შემოქმედების ამ პერიოდშიც უპირისპირდება ბურჟუაზიულ უპირისპირებისა ბურჟუაზიულ ინდივიდუალიზმს, მიჰყვება ჰუმანიზმის გზას“. და „თუ ამ ხანებში მის შემოქმედებაში ნაცვლად კლო გაიელებები დრიდა-დრო, ამას თავისი საფუძველიც ჰქონდა. პოეტი ერთგან თავის ლექსში ოცბარაკის, რომ თავისი ქვეყნის მძიმე ფაშიზმებული მდგომარეობა მას მწუხარებით მსჭვალავსო; ამას ეპატებოდა პირადი უბედურებაც“. (გვ. 12).

როგორც ვხედავთ, პირველი და მეორე გამოცემის წინასიტყვაობის ზემოთმოყვანილი ამონაწერები სრულიად ერთმანეთის საწინააღმდეგო დებულებებს შეიცავენ. რომელია მათ შორის მართალი? ჩვენი აზრით, არც ერთი.

იროდიონ ევდოშვილი, როგორც პოეტი, მუშათა კლასის რევოლუციურ მოძრაობასთან ერთად ჩამოყალიბდა და ამ კლასის გაჰყვა ბრძოლებსა და ამ კლასის ბრძოლებში. პოეტი თავისი ლექსებით, რევოლუციური მოძრაობის გარიდერაზე აღაზნებდა მუშათა კლასს და მიიუწოდებდა თვითმპყრობელის დამხობისაკენ. 1905 წლის ქარიშხლიან დღეებში ევდოშვილის საბრძოლო ლექსებს მებრძოლნი ბარიკადებზე, ქრებებზე, წარმოსაქვამდნენ ტრიბუნებზე. ზოგი მისი ლექსის ნაწყვეტები და ფრაზები რევოლუციურ საბატონო ფურცლებში შევიდა. მუშათა მოძრაობასთან უშუალო კავშირმა გამოარჩია იროდიონ ევდოშვილი მისი თაობის მწერალთა რიგებიდან და დღებით შემოსა მისი სახელი. თუ არა მუშათა მოძრაობა, თუ არა 1905 წლის რევოლუცია, იროდიონ ევდოშვილი უნიშნელო პოეტად დარჩებოდა. მაგრამ იროდიონ ევდოშვილი მოღვაწეობა არა მარტო მუშათა კლასის რევოლუციური აღმავლობის ხანაში, არა მარტო 1905 წლის რევოლუციის ქარიშხლიან დღეებში, არამედ იგი სამწერლო მუშაობას ეწეოდა რეაქციის ეპოქაშიც.

იროდიონ ევდოშვილი არ ყოფილა თანმიმდევარი რევოლუციური გაბედულებისა პოეტი. ერთგვარი მერყეობა, წვრილბურჟუაზიული უიდეობა თან ახლდეს მის შემოქმედებას. ეს ცვალებადობა უფრო ძლიერად გამოიხატა მის შემოქმედებაში რეაქციის წლებში.

საკავშირო კ. პ. (ბ) ისტორიის მოკლე კურსში ნათქვამია: „1905 წლის რევოლუციის დამარცხებამ რევოლუციის თანამგზავრთა წრეში დაბნა და რღვევა გამოიწვია. განსაკუთრებით გაძლიერდა რღვევა და დაცემულობა ინტელიგენციაში...

დაცემულობა და რწმენის უქონლობა შეეხო აგრეთვე იმ პატრიოტი ინტელიგენტების ერთ ნაწილს, რომლებიც თავის თავს მარქსისტებად სთვლიდნენ, მაგრამ რომლებიც ტქაცეცდ არასოდეს არ მდგარან მარქსიზმის პოზიციებზე“.

რევოლუციის ასეთ თანამგზავრთა რიცხვს ეკუთვნოდა იროდიონ ევდოშვილიც. მის პოეზიაში რეაქციის წლებში უთმეთ განწყობილება უფრო ძველთ გამოხატულებას ჰპოულობს, ვიდრე ოდესმე, მაგრამ ეს განწყობილება მაინც არ ყოფილა დამახასიათებელი მარტოოდენ ამ პერიოდისათვის. უიდეო განწყობილება და სევდიან მოტივებს ეხედავთ ევდოშვილის ადრინდელ ნაწარმოებშიც. მაგალითად, იროდიონ ევდოშვილის 1900 წელს გამოქვეყნებულ ლექსში, რომელსაც ჰქვია „უკანასკნელი ცრემლები“, უკვე ნათლადაა გამოხატული სევდის, უიმედობის და უპრობლემების განწყობილებანი. 1904 წელს დაწერილ ლექსში „ი ქვეშეთი სოვლის, რომ ამ ქვეყნად სამედამოო მხილოდ ნაღველი: ზამთარს შეცვლის გაზაფხული, დღეს — ღამე, მაგრამ ნაღველი და სევდა უცვლელა, სამუდამოა.

„დიაღ, ღამეც დღე ისევ მოჰყვება,
მზე გაბადრული ისევ ამოვა,
ღამეს დღე შესცვლის, დღეს ღამე,
მხოლოდ ნაღველი სამუდამოა“.

ამრიგად, სევდიანი განწყობილებანი დამახასიათებელია იროდიონ ევდოშვილის არა მარტო რეაქციის პერიოდის შემოქმედებისათვის, არამედ წინა პერიოდის შემოქმედებისათვისაც, ოღონდ ის კი, რომ რეაქციის ეპოქამ ხელი შეუწყო ამგვარ განწყობილებათა წინ წამოწევას. თუ იროდიონ ევდოშვილის რევოლუციის ქარიშხლიან დღეებში ლექსებიდან ერთ-ერთი ადგილი ყოფილა რევოლუციის გრანდიოზული ღამე, ეხლა ლექსიკონი მდიდარი იყო ეპიტეტებით: შუქი, ქუხილი, ბრძოლა, ელვა, რეაქციის სუსხიან დღეებში მისი ლექსიკონი იშვება მისტიკური ეპიტეტებით: სასაფლაო, ჯუბა, წყვდიადი და სხვ. პოეტს გაბედულობისთვის უყვარს სასაფლაო, იგი გამხდარა მისი სატრფო.

„მიყვარს სასფლაო: ჩემი სატრფოა,
იქ ჩავესვენე მე სიყვარულით,
იქ არის ჩემი წმიდათა წმიდა,
ჩემი ედემი და გაზაფხული“.

ევდოშვილისათვის რევოლუციის დღეებს წარსული მოგონების მნიშვნელობა აქვს, რომელშიც სიამედოვნის ირიფრის ხედავს. იგი ამაოდ სთელის სიყმაწვილის ტკბილ სიზმარს, ის სიყვარულს, რომლითაც იგი დაკავშირებული იყო ამ წარსულთან, რევოლუციასთან.

„როგორ მიყვარდა... ახლა კი ჩაჭკნა,
გადაშალა ის განთიადზე,
მოაყვა ოცნება და ღამის ბინდში
წყალივ იზერ და ტლე სიფლაზე.
იქ დავასვენე, იქ არის გული“...

პოეტის სტუმარია მწუხრის აჩრდილი. მტარვალის ხელით დამწყნარა გაზაფხულის ყვავილი, გაძარცულა ყვავილფერი. გაწმენდილები პოეტი ამაოდ ოხრავს. ასეთია ი. ევდოშვილის ლექსის—„ოჩრდილის“ ახრი. თუ ამას მივუმატებთ იმას, რომ პოეტი ამ პერიოდში ტოვებს სწუს მთელ რიგ მისტიკურ-სიმბოლისტურ ნაწარმოებებს, მაშინ ნათელი გახდება, რომ რეაქციის პერიოდში ევდოშვილი როდი შერჩა მთლიანად რევოლუციის, რეალისტური სკოლის ლიტერატურულ მიმდინარეობას, როგორც ამას ახლა რადიანი ამტკიცებს. მაგრამ ასევე არ იქნებოდა სამართლიანი, როგორც ამას ამბ. რადიანი ამტკიცებდა პირველი გამოცემის წინასიტყვაობაში, რომ ამ პერიოდში ევდოშვილის შემოქმედება მთლიანად მუშათა მოძრაობის გარეშე დაგვიყენებია და პოეტი რეაქციის ბანაკში დაგვენახა. 1908 წელს, რეაქციის ამ მძვინვარე ხანაში დაწერილ ლექსში — „ბასრი, იარე ელლანის გზით“, პოეტი თავის მოწოდებად სახავს ხალხის სამახსენოს. ხალხს ჰუმპარიტ შვილს, მასთან საერთო მიზნით შეკრულს,—ამბობს იგი,—არ უნდა ეშინოდეს ეკლიანი გზისა, და ვიდრე იგი არ დაეცემა, გულგაგმირული, ბრძოლის ველზე, არ უნდა უღალატოს ხალხს სამსახურს. ასეთივე ხმაია გატარებული 1909 წელს დაწერილ ლექსში: „ახალო წვეულ“. პოეტი, რომელსაც ესმის ბორკილის ჩხარუნი, ხალხს ქვითინი, თითქოს არ უშინდება ამ შავბნელ ღამეს.

„სათო, ძმობილო? იქით, სათოდ
ქედვ მიგეთით მამელაზეს,
ჩვენ ვიცით ასე მედამ სიმეერით,
ვიდრე მთა ხაბი არ გაიღვიძნს“.

მართალია, შეიცვალა მდგომარეობა, რეაქციის ბრუყალეში კვნესის ხალხი, მაგრამ:

„კვლავ დავიდგება დრო და კვნესა
გადაქცევა,
მძაფრ ქარიშხალად, შეინანებს მტერი ტყვეხი,
ზიზეი და შური ერთანეთში შეერთვებენ,
მას საბედისწო დაეცემა როგორც რომ შეხი“.

იროდიონ ევდოშვილი არ ჰკარგავს იმედს „სამშობლოდან გაძევების წუთებშიც“. გადასახლებაში ყოფნა, იგი არ ურიგდება თავის ბედს და გაქცევაზე ოცნებობს, რომ სამშობლოში დაბრუნებული მტერს კვლავ შეებრძოლოს.

ზემონათქვამიდან ის დასკვნა შეიძლება გავაკეთოთ, რომ იროდიონ ევდოშვილის შემოქმედება რეაქციის პერიოდშიც არ შეიძლება განხილულ იქნას როგორც მთლიანად გაქცევა რევოლუციიდან. ასევე არ იქნებოდა სამართლიანი იროდიონ ევდოშვილის შემოქმედება მეჭანეურად გაგვემოზნა ორ დამოუკიდებელ პერიოდად, პირველი პერიოდისათვის გვეწოდებინა რევოლუციური, მეორისათვის — ანტირევოლუციური. იროდიონ ევდოშვილის შემოქმედება შესწყალა გვარწმუნებს, რომ იგი ტაბიური წერილ-პუბლიცისტური მსოფლმხედველობის მწერალია და ამის გამო რევოლუციის გარიგრაზე 1905 წლის რევოლუციის ქარიშხლიან დღეებში მის პოეზიაში, ისევე როგორც მის პროზაში, აპარიზმდა ბრძოლისა და რევოლუციის მოტივი. რეაქციის ეპოქაში კი წინ წამოიწია უიმედო განწყობილებამ. მაგრამ ისე როგორც პირველ პერიოდში მისთვის დამახასიათებელი იყო სევდიანი განწყობილება, მეორე პერიოდშიც მისი შემოქმედებისათვის არ იყო უცხო რევოლუციური განწყობილებანი, ბრძოლის მოტივები.

საზოგადოდ იროდიონ ევდოშვილის პოეზიის სუსტი მხარე უნდა ვეძიოთ იმ მცდარ პოლტიკური პოზიციაში, რომელზედაც იგი იდგა. როგორც ჰოლიტიკური მოღვაწე; როგორც ცნობილია, იროდიონ ევდოშვილი მენშევიკური პარტიის წევრი იყო. იროდიონ ევდოშვილის მოღვაწეობას თან გასდევს მთელი ის იდეური მერყეობა და წვრილბურჟუაზიული განწყობილებანი, რაც დამახასიათებელი იყო ამ პარტიისათვის.

ლენინი მაქსიმ გორკის შესახებ სწერდა: „გორკი უცილობლად უდიდესი წარმომადგენელია პროლეტარული ხელოვნებისა, რომლისთვისაც მან ბევრი რამ გააკეთა და კიდევ მეტიც შეუძლია გააკეთოს...

პროლეტარული ხელოვნების დარგში მ. გორკი უდიდესი ნაბიჯით დაიდგა იმისა, რომ იგი მახვილს და ოტზოვიზმს თანაუგრძნობს. სოციალ-დემოკრატიული პროლეტარული მოძრაობის განვითარების საქმეში **პლატფორმა**, რომელიც პარტიაში აცალკევებს ოტზოვისტებისა და მახისტების ჯგუფს და სპეციალური ჯგუფური ამოცანის სახით ვითომდა „პროლეტარული“ ხელოვნების განვითარებას აყენებს, — **მინუსია**, ვინაიდან ამ პლატფორმას დიდი ავტორიტეტის მოღვაწეობაში სურს სწორედ ის განმტკიცოს და გამოიყვანოს, რაც მის სუსტ მხარეს წარმოადგენს, რაც უარყოფით სიდიდედ შეიძლება მიერ პროლეტარიატისთვის მტანილი უდიდესი სარგებლობის ჯამში“. (ლენინი ლიტერატურის შესახებ, გვ. 148-149).

მაქსიმ გორკიმ დიდი ლენინის მეგობრული მზრუნველობით, პოლშევიკური პარტიის დახმარებით მოახერხა თავი დაეღწია მისი მოღვაწეობის „ის სუსტი მხარისათვის“, რომელიც ლენინმა ასე ხაზგასმით აღნიშნა. რასაკვირველია, სხვანაირ მდგომარეობას გვაქმს საქმე, როცა საუბარი ევდოშვილს შეეხება.

იროდიონ ევდოშვილის დამსახურება 1905 წლის რევოლუციის წინაშე, მუშათა კლასისა და მისი ხელოვნების წინაშე უთუოდ მნიშვნელოვანია, მაგრამ ამ დამსახურებაში ევდოშვილის „სუსტ მხარეს წარმოადგენს“ მისი წვრილბურჟუაზიული მსოფლმხედველობა, რასაკვირველია, არც გადაქრობეული გაზეიდება ესახურიება; მაგრამ **არც დავიწყება**. თუ ამბ. რადიანმა იროდიონ ევდოშვილის ნაწერების პირველ გამოცემაში მეტისმეტად გააზვიადა ეს „სუსტი მხარე“ ის, ევდოშვილის შემოქმედებისა, ჩვენ არ ვიცით, რატომ საჭიროდ დაიგინეა იგი ახალი გამოცემის წინასიტყვაობაში.

ს. ჯიქია

კონტროლის გაუმჯობესება გერმანიის საბჭოთა და დასავლეთ ზონებს შორის მოძრაობისადმი

ბერლინი, 4 აპრილი. (საგდსი). როგორც ცნობილია, ამერიკის შეერთებული შტატების, ინგლისისა და საფრანგეთის ბრალნის სამხედრო ადმინისტრაციებსა და გერმანის დასავლეთ საოკუპაციო ზონებს შორის კავშირის უზრუველსაყოფად, მათ საზღვრებზე ბელისუფალთა მიერ ოთხი დროშე ნებადართულ იქნა მატარებელი მის, ავტომობილებისა და თვითმფრინავების მომსვლა ბერლინსა და დასავლეთ ზონებს შორის გარკვეულ-ხაზებით, რომლებიც ოკუპაციის საბჭოთა ზონის ტერიტორიაზე გადიან. ამასთან ბერლინსა და დასავლეთ ზონებს შორის, ავიროვე ოკუპაციის დასავლეთ ზონებსა და საბჭოთა ზონას შორის არსებულ კომუნიკაციებზე წესრიგის დაცვას ახორციელებენ საბჭოთა სამხედრო ხელისუფალნი.

მაგრამ უკანასკნელ დროს ბიზონიაში შიშმილობასთან დაკავშირებით მკვეთრად გაღიზიანებულ მკვიდრობა ზასიათი მიიღო. ათასობით გერმანელი მცხოვრები ყოველდღე გადიოდის საბჭოთა ზონაში დასმული ლოზუნგების არაღეგალური გავრცელების მიზნით. ათასობით გერმანელი მცხოვრები ყოველდღე გადიოდის საბჭოთა ზონაში იმ მიზეზით, რომ აქ მიიღებს პურსა და სამუშაოს. დასავლეთ ზონებიდან მცხოვრებთა სტიქიური მოზღვავებამ ისეთ მასშტაბი მიიღო, რომელიც საფრთხეს უქმნიდა საბჭოთა ზონის მოსახლეობის ნორმალურ ცხოვრებას. გარდა ამისა, საბჭოთა ზონებიდან ეკონომიური ხასიათის ხასიათის ხასიათის

ცდა—ყალბად წარმოაჩენონ საბჭოთა დელეგაციის პოზიცია შორეული აღმოსავლეთის კომისიაში

ნიუ-იორკი, 5 აპრილი. (საქინფორმი). როგორც ვიმანტაროდან ეუწყებოდა, შორეული აღმოსავლეთის კომისიამ გამოაქვეყნა გადაწყვეტილება, რომელიც მან 12 თებერვალს მიიღო. ამ კომისიაში საბჭოთა დელეგაციის წარმომადგენელი და ავსტრალიის დემოკრატიული პარტიის ხელმძღვანელი ჯონ მასლის სარდლობა გენერალ მაკარტურის გადაწყვეტილების შესახებ. ამერიკის საოკუპაციო ჯარების სარდალ გენერალ მაკარტურს შეუძლია ცნობილების შეჩერება, თუ ამ გადაწყვეტილებით საბჭოთა დელეგაციის წარმომადგენლის ცნობილების ვადა გაუგრძელდება.

შორეული აღმოსავლეთის კომისიის გადაწყვეტილება ავსტრალიის წარმომადგენლის მიერ ასე შეაფასეს: რაიმე სახის შეთანხმება, ჭერმენტი ან სხვა ვალდებულება, რომელიც ამ კომისიის მიერ იქნა მიღებული, ამ ქვეყნის ხელისუფლებისათვის სავალდებულო არ არის. ამ განცხადებით ავსტრალიის წარმომადგენელმა ფაქტობრივად ხაზი გაუსვა იმ გარემოებას, რომ ამერიკის მთავრობა ცდილობს ამ კომისიის მეშვეობით ავსტრალიის მთავრობაზე ზეწოლა მოახდინოს, რათა ავსტრალიის მთავრობამ ცნობილების ვადა გააგრძელოს.

ამ ცნობილების ვადის გაგრძელების საკითხი ავსტრალიის პარლამენტის წინაშეც დადგა. ავსტრალიის პარლამენტის ერთ-ერთ სხდომაზე ოპოზიციის ლიდერმა ჰ. ევატმა განაცხადა, რომ ავსტრალიის მთავრობა არ უნდა დაეთანხმოს ამერიკის მთავრობის მოთხოვნას ცნობილების ვადის გაგრძელების შესახებ. ევატის აზრით, ავსტრალიის მთავრობა ამ საკითხის გადაწყვეტისას ავსტრალიის ინტერესებიდან უნდა გამოვიდეს.

ამ ცნობილების ვადის გაგრძელების საკითხი ავსტრალიის პარლამენტის სხდომაზე 4 მარტს განიხილეს. ამ სხდომაზე ავსტრალიის ლეიბორისტული პარტიის წარმომადგენლებმა ხაზი გაუსვეს იმ გარემოებას, რომ ავსტრალიის მთავრობა ცნობილების ვადის გაგრძელებით ხელს უწყობს ამერიკის მთავრობის ანტიდემოკრატიული პოლიტიკის გატარებას იაპონიაში.

ბევრ ადგილას ნაკლებად ზრუნავენ ნათესების დაცვაზე

ნათესების დაცვა ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ღონისძიებაა, რომელიც ხელს უწყობს მოსავლიანობის ამაღლებას. ამ ღონისძიების ჩატარებას ბევრ კოლმეურნეობაში ნაკლებ ყურადღებას აქცევენ. ამის გამო ბევრ ადგილას ნათესები ნაკლებად მოსავლიანია.

ნათესების დაცვის ერთ-ერთი ღონისძიებაა ნიადაგის ეროზიის წინააღმდეგ ბრძოლა. ეროზიის წინააღმდეგ ბრძოლის ერთ-ერთი ფორმაა ფერდობებზე ფერდობის განივად ხვნა. ამ ხერხით ხვნა ხელს უშლის წყლის ნაკადების წარმოქმნას, ნიადაგის ჩამორეცხვას და ნიადაგის ნაყოფიერების შენარჩუნებას.

ფერდობებზე ფერდობის განივად ხვნა ბევრ კოლმეურნეობაში ჯერ კიდევ არ არის გავრცელებული. ამ ხერხით ხვნა ნაკლებად ტარდება ისეთ რაიონებში, სადაც ეროზიის წინააღმდეგ ბრძოლა განსაკუთრებით აუცილებელია. ასეთ რაიონებს მიეკუთვნება ბორჯომის, ახალციხის, ახალქალაქის, ასპინძის, ადიგენის, ბოგდანოვკის, ახალციხის, ნინოწმინდის, ბოლნისის, დმანისის, თეთრიწყაროს, ლორეს, ყაზბეგის, ყვარლის, ახმეტის, ყვარელის, ლაგოდეხის, ქარელის, ხაშურის, ქობულეთის, ოზურგეთის, ლანჩხუთის, ჩოხატაურის, ამბროლაურის, ონის, ცაგერის, ლენტეხის, ზესტაფონის, ჭიათურის, ტყიბულის, ტყვარჩელის, ოჩამჩირის, გალის, სენაკის, ხობის, წალენჯიხის, მარტვილის, ფოთის, ქობულეთის, ხელვაჩაურის, ქედის, შუახევის, ხულოს, ქედის, ქეშელის, ხიხაძირ